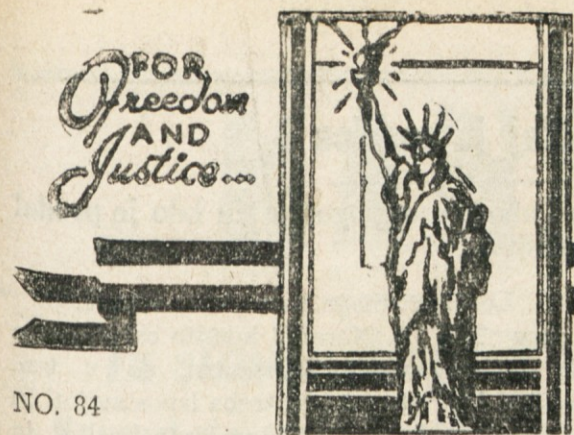

AMERIŠKA DOMOVINA

NO. 84

Antonia Pavlic
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y. 11227-785

AMERICAN IN SPIRIT
IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, APRIL 29, 1969

STEV. LXVII - VOL. LXVII

V Finski Partiji so zmagali reformisti

V Komunistični partiji Finske so na zadnjem kongresu ostali stalinisti v manjšini. Jezni so odšli z zborovanja, svoje partije pa klub vsemu niso ustanovili.

HELSINKI, Fin. — Med finskimi komunisti ni bilo nikoli prave slege, zmeraj so se tam prepirali stalinisti z reformisti, revizionisti ali kakor jih že hočete imenovati. Na zadnjem partijskem kongresu med velikonočnimi prazniki so zmagali reformisti. Stalinisti so ostali v manjšini in odšli iz kongresne dvorane. Človek bi sodil, da to pomeni globoko krizo v stranki in da bo Kremelj skušal podpreti staliniste, kot je to storil v Pragi. Pa se to ni zgodilo.

Finska Komunistična partija se namreč nahaja v posebnem položaju. Najprej je treba vpoštevati moskovsko tradicijo, da se ruski vpliv v Helsinkih ne sme kazati preveč očitno. Finska ima namreč za Mosko drug pomen kot na primer Srednja Evropa. Dalje je Finska svobodna dežela. Tam vlada koalicija s socialisti na čelu, komunisti so pa člani koalicijske vlade, kajti v parlamentu imajo 41 poslancev. Vse to daje finskim komunistom precej neodvisnosti od Kremlja. Brez te neodvisnosti ne bi namreč finski komunisti mogli sedeti v koalicijski vladi.

Vse to vpoštevajo finska politična javnost in ne pripisuje spornosti v komunistični partiji prevelikega pomena. Stalinisti se bodo sedaj nekaj časa kujali, toda svoje stranke ne bodo ustanovili, ker jim Kremelj ne bo dal potrebne podpore. Čas bo pomiril finske komunistične duhove in zopet bodo sedeli skupaj za mizo. Seveda ne bodo govorili o "diktaturi proletariata", ampak o "miru, demokraciji in socializmu", kot to delajo italijanski tovariši. Moskva bo sicer svetovala finskim tovarišem, naj se pomirijo, toda izrednega pritiska pa nanje ne bo izvajala.

Požar zmotil zborovanje kongresne stranke v Indiji

FARIDABAD, Ind. — Komaj se je dobro začelo 72. letno zborovanje Kongresne stranke v začasni dvorani, velikanskem šotaru, ko je kratek stik povzročil požar in poglaval vse udeležence s predsednico vlade Mrs. Indiro Ghandi v beg. V pičli uri ni bilo poskusom gašenja ostalo od dvorane nič več.

Zborovanje so morali prenesti na drug kraj. Kongresna stranka je v vedno večjih težavah, ko iz leta v leto izgublja vedno več pristašev in ko stopajo v politično življenje novi rodovi, ki ne dajo več dosti na njeve pretekle zaslugе.

Če se niste namočnik
AMERIŠKE DOMOVINE,
postanite še danes!

Vremenski
prerok
pravi:

Vetrovno in mrzlo, postopna zjasnitev. Najvišja temperatura okoli 46, ponoči nevarnost slane.

Novi grobovi

Gertrude Bokal
V Euclid General bolnišnici je umrla 79 let stara Gertrude Bokal s 731 E. 157 St., roj. Gorc v Veliki Loki pri Dolenji vasi, od koder je prišla v ZDA l. 1910. Zena Antona, mati Mamie, Antona Jr., Adele Vauter, Henryja in Armina, 9-krat stara mati, 6-krat pramati. Z možem sta bila zelo delavna v družini in pri cerkvi. Pokojna je bila 30 let tajnica pri ABZ št. 103, članica ADZ št. 22, SZS št. 10, SNPJ št. 142 ter Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti (blizu 60 let, ena najstarejših članic). Pogreb bo iz Žetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v četrtek ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na pokopališče sv. Pavla na Chardon Rd.

Upiranje vojaški obveznosti zelo omejeno

WASHINGTON, D.C. — Veliko je govorenja in pisanja o vojaških obveznikih, ki se upirajo vpoklicu in oborožene sile. Število teh je v zadnjih letih stalno naraščalo in narašča še vedno zaradi spornosti vietnamske vojne. Dejansko je zelo omejeno, če ga primerjamo s celotnim številom vojnih obveznikov. Ne znanja niti ene tisočinke celotnega števila.

Največ odpora je med črnici in med študenti visokih šol. Po zadnjih podatkih o obrambnem tajništvu se je od 37,5 milijonov vojnih obveznikov uprlo vojaški službi le 23.280.

Gen. Wheeler bo ostal še eno leto na svojem mestu

WASHINGTON, D.C. — Gen. Earle G. Wheeler je že peto leto načelnik šefov glavnih stanov ameriških oboroženih sil. Kljub temu je predsednik Nixon predložil Kongresu njegovo odobritev na tem mestu še za eno leto. Običajno ostane vsak na tem mestu le skupno 4 leta.

Gen. Wheeler uživa splošno spoštovanje tako med svojimi vojaškimi vrstniki kot med politiki na Kapitolu. Zato bo nemara potrjen brez vseh težav.

Javnost podpira ABM

Javnost podpira v razmerju 47:26 Nixonov predlog za gradnjo ABM, pa ima tudi precej pomislekov proti njim.

CLEVELAND, O. — Znani povpraševalec javnega mnenja Louis Harris je v dnevi od 5. do 11. aprila povprašal izbrane ljudi po vsej deželi, ki naj bi predstavljali po njegovem računu "ameriško povprečje", o predlogu predsednika Nixona za gradnjo obrambe pred medcelinskimi raketami Safeguard. Od povprašanih se jih je 47% izjavilo za predlog, 26% proti njemu, ostalih 27% pa ni imelo nobenega jasnega stališča.

Tisti, ki so se izjavili za gradnjo ABM sistema Safeguard, so se odločili za tako stališče v glavnem iz strahu pred Rusi, ki obrambo proti medcelinskim raketam grade, pa istočasno povečujejo tudi število svojih medcelinskih raket. Stališče povprašanih je, da je boljše imeti "preveč" obrambe, kot pa se lepega dne znajti brez primerne sredstva za obrambo napada. Posebno močno podporo Nixonovemu predlogu je Harris ugotovil na jugu in zahodu dežele, na podeželju in v predmestjih, največ nasprotnikov pa v vele mestih, med črnici, med mladimi ljudmi in med tistimi z visokošolsko izobrazbo.

Tisti, ki nasprotujejo ABM, se opirajo predvsem na mnenje strokovnjakov, da ni gotovo, če bo sistem učinkovit, pa tudi na stališče, da bi bil denar, namenjen za gradnjo protiraketne obrambe Safeguard boljše uporabljen za socialno skrbstvo in šolstvo.

Poizvedovalni količek

Ga. Terezija Koželj iz Domžal v Sloveniji poizveduje za svojim bratom Frankom Kossom, kateri je pred časom živel na Addison Rd. Ker se ji že dolgo ni oglasil, je v skrbah zanj. Če kdo ve za njegov sedanji naslov, je prošnja, da sporoči upravi Ameriške Domovine.

Adm. Sharp kritizira Roberta S. McNamaro

NEW YORK, N.Y. — Adm. Grant Sharp, ki je vodil letalsko vojno proti Severnemu Vietnamu kot vrhovni poveljnik oboroženih sil ZDA na Pacifiku od junija 1964 do julija 1968, je v članku v Redaer's Digest obdolžil bivšega obrambnega tajnika Roberta S. McNamaro, da je "načrtno odklanjal nasvete vojaških svetovalec".

McNamarino vztrajanje na stopnjevanju vojskovanja je dajalo sovražniku dovolj časa, da se je pripravil na vsak naš korak, je zapisal adm. G. Sharp. To McNamarino stališče je bilo popolnoma zgrešeno.

Adm. Grant Sharp v tej svoji kritiki ni edini, tudi drugi vojaški strokovnjaki vidijo v postopnem privajanju sovražnika, kot so tedaj imenovali McNamarino taktiko, enega glavnih vzrokov neuspešnosti ameriške letalske vojne proti Severnemu Vietnamu. Drugi, še pomembnejši, je po sodbi poznavalcev izbira napačnih ciljev. Na tisoče bomb so ameriška letala ob velikem tveganju metala na cilje, ki tega niso bili vredni, med tem ko se ciljev, katerih uničenje je imelo bistveni vpliv, sploh niso smeli lotiti.

Volkswagen najnevarnejši?

WASHINGTON, D.C. — Ralph Nader, pisec znane knjige "Nevarjen pri vsaki brzini", ki je vzbudila veliko pozornost po vsej deželi, je na televizijskem programu "Evans-Novak" dejal, da je avtomobil Volkswagen od vseh avtomobilov na ameriških cestah najnevarnejši. Po njegovem bi bilo potrebno zaradi premajhne varnosti vse te avtomobile umakniti z naših cest.

R. Nader pravi, da bi bilo treba na Volkswagenu izboljšati naprave za varnost, posebno za slučaje trčenja. Preskusi zvezne vlade so namreč pokazali, da je Volkswagen v tem oziru najslabši.

Če se zgodi nesreča, vam ne more nihče pomagati, če se niste držali prometnih predpisov.

POMPIDOU PRVI KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA FRANCIJE

Dolgoletni predsednik vlade pod De Gaulleom George Pompidou, ki se je vneto gnil za spremembo DeGaullovega predloga o dopolnilnih ustave, je danes kot prvi izjavil, da bo kandidiral za DeGaullovega naslednika. — Odmevi DeGaullovega odstopa.

PARIZ, Fr. — Začasni vršilec dolžnosti predsednika republike predsednik senata Alain Poher je včeraj po razgovoru s predsednikom vlade Couve de Murvillom pozval Francoze v kratkem nagovoru preko radia in televizije, naj ohranijo edinstvo in strogo izpolnjujejo zakone. De Gaulle je še pred koncem tedna odpotoval v svoje podeželsko bivališče Colombey-les-Deux-Eglises in se tam od nedelje, ko se je udeležil ljudske glasovanja, ni nikomur pokazal. Njegovi osebni sodelavci so včeraj popoldne zapustili predsedniško palačo v Parizu, general je postal zopet privatna oseba. Čeprav še ni določen dan novih predsedniških volitev, je vendar najbolj znani in najuglednejši pristaša in sodelavec De Gaulle v preteklosti George Pompidou danes objavil, da bo kandidiral za predsednika republike. Mož je že v preteklem januarju napovedal, da se bo potegoval za DeGaullovo nasledstvo, "kadar bo pač ta odšel".

Pri zadnjih predsedniških volitvah so nastopili socialisti in komunisti proti DeGaulleu skupaj s kandidatom Mitterrandom. Kaj bodo storili sedaj, še ni znano. Nobena od strank še ni objavila svojih načrtov, če jih je že sploh napravila. Edini, ki je svojo kandidaturo objavil, je bivši predsednik vlade pod De Gaulleom George Pompidou. Nekaj govorijo tudi o možnosti kandidature sedanjega vršilca dolžnosti predsednika republike Alaina Poherja. Zanj se je izjavil bivši DeGaullov finančni minister Valéry Giscard d'Estaing, vodnik konservativnih republikancev, ki ne mara Pompidouja in je tudi povedal jasno, da njegove kandidature ne bo podpiral.

Odmevi odstopa De Gaulle različni

Francoska javnost je na splošno odstop predsednika De Gaulle sprejela mirno, četudi z nekim začudenjem in iznenadenjem. Z izjemo nekaj nemirov v latinski četrti Pariza ni prišlo nikjer do neredov, povsod vlada mir in red, življenje teče svojo redno pot. Negotovost se

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Klub slov. upokojujencev v Euclidu ima v četrtek ob dveh popoldne seja v SDD na Recher Avenue. Po seji bodo predvajali filme iz Slovenije.

V bolnišnici — Mrs. Josephine Pajk, 6812 Edna Avenue, je nevarno bolna v Mt. Sinai bolnišnici. Zvesti naročniki želimo skorajšnjega okrevanja in zdravlja.

"Matica mrtvih" — Koncem tedna je prišel iz tiskarne 2. del "Matic mrtvih", ki jo je izdal zgodovinski odsek ZSPB Tabor. Naročiti jo je mogoče pri Rudolphu F. Lukezu, 7306 Racoon Hill Dr., Kirtland, Ohio 44094.

Zadušnica — V četrtek, 1. maja, bo v cerkvi sv. Vida ob devetih dopoldne sv. maša za pok. Ano Chemas v spomin 30. dne njene smrti.

Nocoj "La Boheme" — Sinočna predstava "Il Trovatore" v Public Auditoriumu je bila kar lepo obiskana. Precej rutinsko podana ni občinstva posebno navdušila. Nocoj ob osmih bo Metropolitan opera jodala Puccinijevo opero "La Boheme". Sinoči je pela Leonora Gabriella Tucci, Manrica James McCracken, counta di Luna Sherill Milnes, Azuceno pa Nell Rankin.

K molitvi — Clancie Podr. št. 10 SZS, Oltarnega društva in Marijine legije pri Mariji Vnebovzeti so vabljene nocoj ob osmih v Žetovogrebni zavod na E. 152 St. k molitvi za umrlo Gertrudo Bokal.

Zadnje vesti

BELFAST, S. Ir. — Terence O'Neill, predsednik vlade Severne Irske, ki je iskal pomiritev katoličanov s tem, da je hotel ustreči njihovim zahtevam po enakopravni volilni pravici tudi pri krajevnih volitvah, je včeraj odstopil kot načelnik Unionistične stranke in napovedal, da bo odstopil tudi kot predsednik vlade, kakor hitro mu bo stranka določila naslednika. Boje se, da bo ta kak zagrozen protestant, kar bo brez dvoma položaj v Severni Irski še bolj zaostroilo.

WASHINGTON, D.C. — Močna pomorska eskadra 71, ki so jo ZDA poslale v Japonsko morje v bližino Severne Koreje po sestrilitvi izvidniškega letala EC 121, se je v večini vrnila v pristanišča. Izvidniške plovila v bližini Severne Koreje bodo branila ameriška letala z oporišč v Južni Koreji.

VATIKAN. — Včeraj je bil sprejet pri papežu Pavlu VI. glavni tajnik ZN U Tant.

TOKIO, Jap. — Policija je trdo nastopila proti študentom, ki so demonstrirali sredi mesta proti Združenim državam za zahtevo, da te vrnejo Okinavo Japonski. Okinawa s o ZDA osvobodila tekom druge svetovne vojne in jo uporabljajo še vedno za eno glavnih vojaških oporišč v zahodnem Pacifiku.

— Po Kitajski tečeta dve največji reki sveta: Yellow in Yangtse.

Tudi s Turčijo bodo Združene države skoro imele težave

ANKARA, Tur. — Amerika je sicer veliko žrtvovala za prijateljstvo s Turčijo, toda hvaležnosti pa ni od tam. Sicer je naša diplomacija tudi ni pričakovala. Izjeme so namreč tiste države, ki poznajo hvaležnost napram naši deželi. Zato lahko nepristransko presojamo politični in gospodarski položaj te dežele.

Sedaj vlada v Turčiji stranka pravice, ki je naslednica bivše demokratske stranke. Demokratska stranka je zastopala konservativen del dežele, zato ima tudi sedanja stranka pravice večino le konservativne volivce z dežele. Hrbtenica njene politične moči je turški kmet z vso svojo konservativnostjo in hladnokrvnostjo. Pri tem je njen načelnik in sedanji ministrski predsednik Demiral osebno zelo napreden politik. Voditi mora seve svojo politiko v konservativnem duhu.

Zato velja sedanji turški režim v očeh ameriške politike za konservativnega. To bi pomenilo, da mora uživati simpatije naše sedanje republikańske administracije, zato pa pičlo zanimanje pri večini na-

šega senatnega odbora za zunanjo politiko. Na to opozarjamo s posebnim namenom.

Kot je znano, je senatni odbor zelo kritično presojal naše obrambne zveze s Španijo. Ravno te dni so v odboru trdili, da je treba vse pogodbe s Španijo temeljito predelati. Španija nam namreč danes, v dobi medcelinskih raket in nuklearnega streliva ni več tako potrebna, kot mislijo v Pentagonu. Zato tudi za njeno prijateljstvo ni treba preveč plačevati. Iz tega stališča izvira mnenje večine senatnega odbora, da Ameriki ni treba, da bi preko obrambnih pogodb posredno podpirala Francov "reakcionarni" politični sistem.

Verjetno je, da bo senatni odbor podobno stališče zagovarjal tudi napram Turčiji. Tudi Turčija ni danes tako potrebna našim strategom, kot je bila pred leti. Poleg tega so tudi tam močne struje, ki se protivijo "pretni navezanosti" turške republike na ameriški "imperijalizem". Tako se po čudnem slučaju stališče našega senatnega od-

bora in dela turških nacionalistov krijeta.

Je pa tudi mala razlika, ki jo je treba vpoštevati. Dočim je pogodba s Španijo potekala in je treba na hitro roko skleniti vsaj začasen nadomestek, pogodba s Turčijo še velja in ji ne potekajo meseci ali tedni. Toda v Turčiji bodo v jeseni volitve in takrat bo naša pogodba z Ankaro čisto gotovo prišla v volivno borbo. Turški nacionalisti si ne bodo dali vzeti prilike, da se ne zakadijo v to pogodbo. To bi zopet utegnili dati našemu senatu priložnost, da zahteva čim preje revizijo pogodbe, ki je za nas postala v nekaterem pogledu zelo draga stvar.

Sicer pa z ameriškim "imperijalizmom" v Turčiji zadeva ni tako strašna, kot jo slika turška politična propaganda. Zasebne ameriške investicije v Turčijo so lani znašale manj kot en odstotek in ni nobenega razloga, ki bi opravičeval upanje, da se bodo povečale v prihodnjih letih. Očitki, ki letijo iz Ankare na ameriške kapitaliste, niso torej utemeljeni. To seveda ne moti ile-

galne radio postaje "Bizim radio", da ne bi noč in dan hujskala proti Ameriki. Radio postaja trdi, da je neke v Turčiji, v resnici je pa neke na Balkanu. Nje se poslužuje tudi turška Komunistična partija, ki pa nima ne veljave ne ugleda ne bodočnosti, saj je pri zadnjih volitvah dobila le 2,7% glasov.

Ta odstotek ne pomeni dosti. Pod pravilnim vodstvom bi partija lahko močno napredovala. Ima pa zato velike apetite. Rada bi dosegla, da bi Stranka pravice zgubila pri jesenskih volitvah absolutno večino in da bi republikanska opozicija postala tako močna, da bi skupaj s Komunistično delavsko stranko tvorila koalicijo, ki bi od Demirela prevzela oblast. Politični opazovalci pa pravijo, da ta politična kombinacija nima upanja na uspeh.

Tako morajo biti Združene države pripravljene, da bodo po turških volitvah imele situacijo tudi s turško politiko. Moskovska propaganda skuša že sedaj diskreditirati Ameriko, kjer se le ponudi priložnost.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

- Za Združene države:
\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

- United States:
\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 84 Tuesday, April 29, 1969

Študentje v naših dnevih

Tri leta gredo h kraju, odkar gledamo, kako znajo sodobni študentje stopnjevati demonstracije preko izgrediv in nemirov v prave krajevne revolucije malega kalibra. Mislili smo, da bo tega letos konec, pa so levičarski študentje na pobudo znanega gibanja "Študentje za demokratsko družbo" ali SDS sklenili lansko jesen, da se bodo nad Nixonom maščevali s tem, da bodo letos še bolj demonstrirali kot prejšnja tri leta. Do sedaj so besedo držali in jo bodo verjetno tudi naprej, kot to potrjujejo pravi valovi nemirov na naših univerzah in sličnih učnih zavodih, pa tudi že na srednjih šolah.

Ali so vse te manifestacije študentovskih podvigov ostale nespremenjene? So, vendar ne zmeraj in povsod. Lahko opazamo že nekaj sprememb, ki so morda značilne za vse gibanje.

Glavni cilj vseh študentovskih nastopov je ostal isti: študentje hočejo priboriti svoji "osebnosti" novo mesto v naši družbi. Smatrajo, da sodobna družba ne razume, da je treba priznati študentovo osebnost in ji dati ravnopravnost, ne pa pometati z njo. Vendar ta cilj ni povsod na prvem mestu. Pri nas v Ameriki in v zahodni Evropi bi ga lahko postavili na prvo, toda ne edino mesto. V Ameriki se zmeraj bolj pojavlja težnja med študenti, da svojim akcijam dajejo tudi druge cilje. Črnski študentje se na primer zmeraj bolj brigajo za ravnopravnost črnske rase v celoti, ne le za ravnopravnost črnskih študentov. Njim ni samo za ravnopravnost črnskih študentov na tej ali oni univerzi, jo hočejo imeti na vseh učnih zavodih vse dežele. So tudi študentovske skupine, ki hočejo pod plaščem študentovske ravnopravnosti segati na politična polja. Nekateri študentovski voditelji priznajo, da njihova gibanja sploh ne poznajo nobenega konkretnega cilja; hočejo "revolucijo zaradi revolucije", ker so prepričani, da se brez nasilja ne da v današnjih razmerah ničesar doseči. Dogaja se tudi, da študentovska vodstva cilje spreminjajo sredi akcij; ako vidijo, da se prvotni cilji ne dajo doseči, jih kratkomalo menjajo na ne ravno demokratski način.

Iz tega bi se dalo zaključiti, da je študentovsko uporiško gibanje že prišlo do nevarne čeri: gibanje ne pozna več skupnega cilja, niha semterja, zgublja prvotno udarnost in s tem tudi simpatije med študenti.

Zato je ostala tehnika prirejanja nemirov in izgrediv nespremenjena. Še zmeraj se začneja z upravičenimi pritožbami, prehaja k dodajanju točk, ki s poklicnim študentovskim življenjem nimajo nobene zveze več. Brezobzirnost v nastopih še ni popustila, še zmeraj slišimo, kako študentje "okupirajo" uradne in pisarniške prostore, kako se tam obnašajo kot razbojniki, kako ne spoštujejo pravic svojega bližnjega in laštine svojega sosedu, kaj šele javnega premoženja, kako držijo "v zaporu" odgovorne predstavnike univerz itd. Da nimajo pri tem čiste vesti, se vidi po tem, da postavljajo pri pogajanjih med prve točke zahtevo, da se "demonstrantom" ne sme naprtiti nobena sodna preiskava radi prekrškov zakonov ali pa da morajo biti deležni amnestije, ako so že bili obsojeni.

Taka groba in neotesana tehnika demonstracij more roditi le antipatije do študentovskih nastopov. Antipatije so postale tako močne, da so se začele prosvetne uprave kar po vrsti upirati taki študentovski tehniki. Zmeraj bolj se množijo slučajji, da uprave kličejo na pomoč varnostne organe, kadar vidijo, da gredo študentovski demonstrantje predaleč v kršenju zakonov. V prejšnjih letih se je radi tega naša javnost še razubrala, sedaj se za take korake prosvetnih uprav ne meni več, jih smatra za upravičene.

Hudo se je spremenilo tudi mnenje profsorskih zborov na univerzah. Lani in predlanskim so bili zbori iz strahu pred javnostjo zelo popustljivi tudi takrat, kadar so študentje na široko kršili zakone in predpise. Še celo letos se je zgodilo, da je profsorski zbor Harvard univerze z malo večino podprl odločne korake glavnega ravnatelja Puseyja, da uvede red na vseučilišču. Javnosti stališče profsorskega zbora ni bilo nič vseh. Od takrat pa vleče med univezitetnimi predavatelji že drug veter.

To je vredno priznanja, ni pa lepo, da marsikatera univerza zavlačuje reforme, ki so skrajno potrebne. Te dni je sam Nixonov prosvetni tajnik Finch obsodil tako postopanje. Ako so reforme potrebne, jih je treba izvesti in dati prav študentovskim pritožbam. Kdor ne hodi po tej poti, kaže moralno solidarnost ameriške visokošolske prosvete in škoduje prav tistim ustanovam, ki so take reforme že uresničile. Tako zanikrne ustanove škodujejo dobrim in dajejo potuho študentovskim skrajnežem za nove nastope na naših univerzah.

Pot do miru na naših univerzah je še dolga. Dala se bo prehoditi, ako se bodo naše univerze držale načelno nekaterih stališč, ki jih je sedanja praksa že odobrila.

Predvsem je treba dati študentom pravico, da povedo

kar naravnost, kaj jim ni prav. Študentje morajo dalje dobiti takojšnje odgovore na vse pritožbe, ki jih uprave ne smatrajo za sprejemljive. Odgovori na nesprijemljive pritožbe morajo biti utemeljeni. Uprave morajo kazati pripravljenost na kompromise, povedati pa morajo tudi, kako daleč kompromisi lahko gredo.

Ostro morajo uprave obsoditi vsako kršenje zakonov, ne pa govoriti tako, da študentje dobijo vti, da je amnestija zagotovljena, kakor hitro bo dosežen kompromis. Nekatere univerze so že postopale tako in zmagale s svojim stališčem. Zakaj ne bi mogle še druge?

Kjer imajo študentje prav, naj imajo prav, kjer postopajo napačno, naj vedo, da bodo morali nositi posledice!

Ako bi bilo zmeraj vpoštevano in izvajano to prirodno načelo, bi nam bile prihranjene premnoge motnje v življenju naših vodilnih prosvetnih ustanov.

Mnenja in vesti

iz Železnega okrožja

Piše Andrejček

Duluth, Minn. — Že šest polnih lun bo za nami, odkar so se vršile predsedniške volitve — a volitev mnogi ne morejo pozabiti. Zlasti ne poraženi kandidati. Bivši podpredsednik Humphrey, ki ga v naših severnih krajih smatramo za svojega, je radi volitev zagrejen. Krivde seveda valijo na razne okoliščine in pojave v konvenčnih dnehi. Precej so pomagale k porazu. Toda, porazu so prispevale več druge okoliščine. In teh ni malo.

Spominjam se desetletja nazaj znanega komentatorja in pisatelja Brisbane-a, ko je mojstrsko poudarjal, da predsedniški kandidati iz vzhoda naše Unije navadno vedno zmagajo. Seveda je povedal razloge, zakaj. Za komur stojijo ob volitvah razni veljaki in trusti, tisti privozi v Belo hišo. Le izredni slučajji povzročijo in odpro vrata Bele hiše kakemu južnjaku ali zapadnjaku. Drugače le malokdaj. Izredni slučajji so: smrt predsednika, ki odpre vrata podpredsedniku, ki je iz drugih delov dežele in tak je v takih slučajih ponovno izvoljen. Vsikdar tudi ne. Drugače v normalnih časih se pa vrta vsa politika, kakor "mažejo" osi strankinih vozil strici s polnimi, težkimi žepi z vzhoda, tam okrog tiste ulice, kjer sedi na tronu "zlato tele".

V teh dosedanjih novejših časih je malo drugače, a dosti ne. Kolikor je drugače, je vzrok v tem, da so v zadnjih treh desetletjih postale močne delavske organizacije. Vpliv teh je narasel. Drugače se pa še vedno čuti, da političarji, za katerim so strici z Wall Street-a, so močni in zmagajo.

Na splošno zgleda, da so v volitvah demokratje prešli, kar so zaslužili. Zadnjih nekaj let so šarili z raznimi gospodarskimi, političnimi in socialnimi novotarijami, kakor kak novepečeni vrtnar z zelenjavami. Menda so mislili, da vsaka rastlina spada k juhi in napravi dobro juho. Pa so se uračunali — načrti in recepti se niso obnesli — juha ni taka, kakor so upali, da bo. Javnost z njo ni bila zadovoljna; zato so volitve izpadle, kakor so.

Če bi bili demokrati v Washingtonu (to je tisti demokrati novejšega "new-dealerskega" tipa) malo drugače vozili, kakor so — bi bili v zadnjih volitvah zmagali. Saj so nekateri sodili, da je bilo skoro dve tretjini javnosti na njihovi strani. Močne unije, milijoni uslužbencev v zvezni službah in članstvo stranke. Pa zgleda, da niti ti niso bili vsi za politiko L.B. Johnsona in H.H. Humphreyja. Volili so drugače, kakor so "boski" stranke pričakovali.

L.B. Johnson je spreten in zvit politik. Na videz prikupljiv obraz — za obrazom pa politika njegovega tipa — željna slavo-spevov njej sami, drugim le drobtine. Zato so se poslavljali od njega zadnja leta mnogi njegovi svetovalci, ki so spoznali, kaj imajo pričakovati. Je še dosti drugih vzrokov, a omenjeni so glavni.

Gospodarske in politične novotarije bivše administracije so povzročale in še povzročajo, da se kar ne more najti novih potoj, ki naj bi vodila iz inflacijskih težav. In to je za gospodarstvo nevarno. Tudi Nixonova administracija ima in jo imela težave s tem, kako priti do nekega reda, da ne bo nebrzdana inflacija podirala in sproti vse požirala, kar se skuša kje proti njen napraviti. Nova administracija ima okrog sebe vrsto gospodarskih večakov. Tisti iz starih šol se držijo starih načel in gospodarskih metod. Te so: Ne začni trošiti prej, dokler ne veš, kaj bo trošenje stalo in dokler nisi na jasnem, da virov za take namene ne bo zmanjkalo. Najnovejšim "new-dealerjem" pa to ni delalo skrbi, zato so delali gospodarske načrte za "gradove v oblakih", kakor so.

Kako nazaj iz višav na solidna tla? Mnogi se mučijo s tem vprašanjem. Kako? Mnogim se počasi odpirajo oči, mnogim ne, da štediti je treba danes za jutri — ne pa trošiti že danes na račun jutrišnjega dneva. To je težka šola, posebno težka bo za razvijeno mladež. Ta ni naučena in jo bo težko naučiti, kako se v gospodarskih krizah "zategujejo pasovi". Drugih pravih zdravil za gospodarske bolezni pa ni, kakor to.

Tako stojimo v domačih gospodarskih težavah pred bodočnostjo. Poleg teh pa je še število drugih težav z zunanjim svetom, ki se od ure do ure spreminjajo. Tudi teh se ne bomo kmalu znebili, če sploh kdaj.

Nova administracija zgleda, da bo poskušala s spremembami. Da bi le uspela — pomagaj ji Bog! Tudi javnost ji bo morala pomagati, da bo uspela. Če ne, bodo težave. Posebno v borbi proti inflaciji, katera s svojim žrelom požira, uničuje in ustvarja iz dneva v dan večjo revščino med revnimi — gospodarstvo pa tira v brezupnost.

* ZA DOBRO VOLJO:

— Močni ljudje. — V neki gostilni je sedelo več moških. Postajali so bolj in bolj glasni. Vsak se je rad postavil s tem ali onim. Eden se je repenčil:

"Kaj, jaz da sem slabši? S tole pestjo razbijem v drobne koščke marmornato ploščo na mizi."

Pa se oglasi nekdo pri sosedni mizi:

"To ni nič! Jaz s to roko ustavim cel vlak."

Prvi: "To ni mogoče!"

Drugi: "Pa je, jaz sem namreč strojevodja."

— Nepoboljšljiv. — V nekem mestu so prepovedali beračem prosjati okrog. Neki berač pa ni mogel strpeti in je tu in tam prosjati. Policist ga je zasačil in odvedel pred sodnika. Ta pa je obsodil na teden dni zapora. Pa ga berač poprosi:

"Ali bi ne bilo mogoče, da bi mi namesto zapora naložili denarno kazen?"

Sodnik: "Zakaj ne! Kje boš pa dobil denar?"

Berač: "Nafetal ga bom."

— Čitateljem Ameriške Domovine pozdrav!

Andrejček

Triglav vabi na koncert

CLEVELAND, O. — V nedeljo, 4. maja, bo pevski zbor Triglav podal svoj 22. letni koncert v Slov. narodnem domu na St. Clair Avenue. Zbor deluje na zahodni strani mesta in se trudi za ohranitev slovenske pevske kulture, slovenske narodne in umetne pesmi. Z njo budi v mladini ljubezen do slovenske pesmi, do slovenske besede, pri starejšem rodu pa jo ohranja.

Triglav je mešan zbor. V nedeljo bodo na koncertu ženske nastopile v narodnih nošah. Spored je pester in dovolj obsežen. Nekateri točke bo spremljala godba "Slogar". Ker je prihodnji teden materinski dan, je na sporedu tudi pesem v spomin vseh mamic, živih in pokojnih. Zapela jo bo solo Margie Peresutte. To bo "Panis Angelicus".

Pevci in pevke vladno vabijo na svoj koncert. Prepričani smo, da bo občinstvo zadovoljno, da bo uživalo ob poslušanju domačih pesmi in melodij. Program je pripravil znani pevovodja Frank Vauter. Vstopnice so po \$1.75. Za tiste, ki se bodo pripekljali s svojimi avtomobili, je prostor za parkiranje zadaj za Domom, pa tudi v vsej bližnji okolici.

Pridite, ne bo vam žal! Na svidenje v nedeljo, 4. maja, popoldne ob 4. uri v SND na St. Clair Avenue!

Anna Jesenko

Novice in drugo od Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu

CLEVELAND, O. — Na zadnji seji Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu smo razpravljali o znižanju davkov upokojencem na stanovanjske hiše; sprejeta je bila resolucija za omejitev jugoslovanske carine pri pošiljavi ponošene obleke svojem v domovino. Resolucijo je predložil William Kennick in bo poslana na pristojna mesta.

V kulturne namene se je došlo, da se iz Klubove blagajne plača 5 vstopnic na na koncert pevskega zbora Slovan, ki se je vršil 13. aprila, in 5 vstopnic za samostojni koncert Cecilije Valencic, ki bo v nedeljo, 18. maja, v auditoriju Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Vstopnice so dobili srečni posetniki seje.

Prihodnja seja bo v četrtek, 1. maja. Začetek ob dveh popoldne. Po seji bo Joe Zvez kazal slike, katere smo si izposodili pri jugoslovanskem konzulu A. Kacjanu. Na razpolago so barvni filmi "Veselo srečanje", film o slikarju Maksimu Gaspariju, potem o znanem skladatelju Jakobu Galusu-Petelinu, običajni o Kolednikih in celovečerni film "Lucija". Kot je razvidno, bo za vse dovolj razvedrila.

Iz uradnih podatkov je razvidno, da živi samo v državi Ohio nad en milijon upokojencev; v okraju Cuyahoga (Cleveland) prebiva izmed teh 164.728. Ko bi se vsi upokojenci pri volitvah zavedali svojih potreb in volili sebi v prid, bi bili naši vladajoči zastopniki bolj obzirni napram dajatvam iz sklada socialne zaščite, katerega je pokvarila inflacija vsled militaristične potrošnje.

Nixonova administracija sedaj priporoča kongresu, da se povišajo dajatve iz sklada socialne zavarovalnine za 7%, ohijski senator Steve Young je za 15% povišanja in naša Federacija slovenskih klubov v Clevelandu, potem resolucije na kongresnikih in senatorje za priporočilo 25% povišek. Najbrže bo veliko prekanja v kongresu, predno pade kakšna drobtinica v prid upokojencem, akoravno so sami kongresniki in senatorji podvojili svoje plače v par letih.

V statističnem abstraktu ZDA sporoča departament za delo, da je leta 1950 socialna pokojnina krila upokojenim polovico stroškov za dva člana, moža in ženo, sedaj pa navzlic vsem poviškom

Kaj je resnica

Kdo je podpisal Tito-Šubašičevo pogodbo in kdo je prodal Slovenijo komunistom?

CLEVELAND, O. — G. Louis Zajec iz Toleda, Ohio, je v "Taboru" št. 4 (april 1969) zapisal: "S Tito-Šubašičevo pogodbo, katero je podpisal kralj in takratna jugoslovanska vlada, sta bila tudi dva Slovenca: dr. Miha Krek, sedaj predsednik Narodnega odbora, in Snój France, kateri je šel 1944/1945 med Titove partizane v Slovenijo."

Kaj je resnica?

Znana dejstva so, da je pokojni g. Franc Snój bil član jugoslovanske vlade v begunstvu v Londonu le do 11. januarja 1942, in da sem jaz bil podpredsednik te vlade le do 26. junija 1943. Od 26. junija do 10. avgusta 1943 je bil edini Slovenec v vladi v Londonu kapetan bojnega broda g. Kern, potem pa ni bilo nobenega Slovenca več v tej vladi, dokler ni vstopil dr. Drago Marušič, ki je takrat prišel iz Ljubljane v London.

Po 26. juniju 1943 torej ni bilo nobenega slovenskega političnega zastopnika v jugoslovanski vladi v begunstvu v Londonu. Niti g. Snój niti jaz nisva nikdar bila člana kake vlade dr. Ivana Šubašiča. Član te vlade je bil dr. Drago Marušič in prav kratko dobo tudi pokojni dr. Izidor Cankar.

Sporazum Tito-Šubašič je bil sklenjen in podpisan dne 16. junija 1944. Takole se glasi:

"Nacionalni komite osvobodjenja Jugoslavije in predsednik jugoslovanske vlade sta se spoznavala v naslednjem:

1. Kraljevska jugoslovanska vlada bo morala biti sestavljena iz demokratičnih, naprednih elementov, ki se niso kompromitirali v borbi proti narodno-osvobodilni vojski, in iz takih, ki se bodo še v bodoče borili proti skupnemu sovražniku naše domovine, vendar tako, da se vse moči zedinijo v narodno fronto. Enaka naj bo dolžnost te vlade za preskrbovanje hrane za prebivalstvo Jugoslavije, kakor tudi dolžnost, da usaglasijo delo predstavnih in medzavezniških komisij, za zaščito naših narodnih pravic in delo za kritje vseh potreb ljudstva, kakor tudi, da bo vse to delo v soglasju z narodno osvobodilno borbo v državi.

2. Narodni komite osvobodjenja Jugoslavije in kraljevska vlada g. dr. Šubašiča bosta odredila organe, ki bodo koordinirali sodelovanje v borbi proti sovražniku, v delu za obnovo države, v vodstvu zunanje politike in za ustvaritev čim prejšnjega edinstva.

skozi zadnjih 17 let krijejo ti prejemki manj kot eno tretjino družinskega budžeta. Sedaj je povprečni prejemek za moža in ženo iz tega sklada \$118 na mesec. Ali ni to smešno za bogato Ameriko?

V abstraktu tudi najdemo, da zvezna lastnina Amerike je do kaj obširna. Amerika lastuje doma in po svetu nad 755 milijonov akrov zemlje. Ta zemlja s poslopji in pritiklinam se ceni, da je vredna sedaj nad 400 milijonov (milijard), državni dolg znaša sedaj nad 364 milijonov, kar pomeni, da imamo premoženje zastavljeno 91% v primeri naših hipotek.

Ta obširna lastnina dežele ne prinaša dobička, smo si ustvarili davčno natezalnico, katera nam pobere sadove našega dela v produktivnih letih, možni prihranki pa kmalu izginjajo na račun inflacije — podražitve.

Sedaj vpeljujejo v Ameriko draginsko doklado iz takozvane "Welfare" sklada. Delavci, ki ne zaslužijo dovolj za boro vzdrževanje družine, prejemajo doplačila iz tega sklada. Prav bi bilo, ako bi bili tudi potrebni upokojenci deležni podpore iz tega sklada, saj so vendar ti gradili bogastvo dežele.

Za Klub upokojencev:

L. K.

stvenega zastopstva države. 3. Narodni komite osvobodjenja Jugoslavije smatra, da v tem trenutku ni treba izpostavljati in zaostrovati vprašanja kralja in monarhije, ker ta ne pomeni nobene motnje za sodelovanje Nacionalnega komiteja osvobodjenja Jugoslavije in vlade dr. Šubašiča, ker sta obe strani sprejeli, da bo ljudstvo po osvoboditvi končno odločilo o ureditvi države.

4. Vlada g. dr. Šubašiča bo izdala deklaracijo, v kateri bo:

a) Priznala nacionalne in demokratske pridobitve, ki so jih izvojevali narodi Jugoslavije v teku svoje triletna borbe, s katerimi so postavljeni temelji demokratski in federativni ureditvi naše državne skupnosti in je izvedena začasna uprava države, kot jo je izvedel protifašistični svet narodnega osvobodjenja Jugoslavije kot njen izvršni organ;

b) bo dala polno priznanje narodnim silam, ki so organizirane v narodno-osvobodilni vojski pod komando maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita in obsodila vse izdajalce naroda, ki so javno ali prikrito sodelovali s sovražnikom;

c) poslala bo poziv ljudstvu, da se vse borbene sile združijo v narodno-osvobodilno vojsko eno notno fronto.

5. S svoje strani pa bo Josip Broz Tito, maršal Jugoslavije, kot predsednik Nacionalnega komiteja osvobodjenja Jugoslavije objavil izjavo o sodelovanju v obdobju g. dr. Šubašiča in bo povsem naglasil, da Nacionalni komite ne bo v teku trajanja vojskovanja načeljal vprašanja končne državne ureditve.

Na svobodnem ozemlju Jugoslavije, 18. junija 1944.

Za nacionalni komite osvobodjenja Jugoslavije: predsednik Josip Broz Tito

Predsednik kraljevske jugoslovanske vlade: dr. Ivan Šubašič

Kdor me ima za tako bedasteja ali tolikega pokvarjenca, da nisti, da bi jaz podpisal tak sporazum ali da bi ga kakorkoli dobil ali nanj pristal, mi prisila nenormalnosti in s takim norem razpravljam.

Jaz nisem nikdar v svojem življenju imel nobenega opravka z nobenim zastopnikom komunistične partije ali Titovega režima; le enkrat v letu 1963 v emigraciji se je v stanovanju pojavil človek, ki ga nisem poznal, pa je rekel, da je konzul jugoslovanske vlade. Sva kar hitro končala tako, da je vedel, da ni dobrodošel.

Z nobeno stvarjo, z nobenim dejanjem, ki bi imelo opraviti s prenosom ali prehodom oblasti od nacističnih okupatorjev na komunistične nisva imela niti g. Franc Snój niti jaz nikoli nobenega opravka, razen da sva proti vsakemu takemu dejanju posredovala, pojasnjevala, svarila, protestirala, kjer in kolikor sva mogla.

Ce bi bilo količkaj res tisto, kar trdi Hinko Zupančič v isti številki "Tabora", da smo mi koga (Slovenijo in domobrance) prodali komunistom, bi se mi pač ne bilo treba potikati po emigracij in bi pok. Snój ne bilo treba presedeti sedem let v peči. Snój je res odšel v domovino po svoji pobudi in na svojo odgovornost, proti mojemu navodilu in prošnji. Toda danes vem, da je odšel tja pod vtisom utemeljene upanjanja, ki ga je dobil pri razgovorih v Londonu z angleškimi predstavniki, da je to najučinkovitejša pot, da bo rešil domobrance. V tem prepričanju in upanju je tvegval svojo svobodo in življenje. Čeprav je bilo upanje morda naivno, danes, ko vemo, zakaj je odšel v domovino, je vse obsojdo vredno, da bi kdo metal kamenje nanj.

Dr. Miha Krek

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Koncert slovenske narodne in umetne pesmi

Toronto, Ont. — ZBOR "VRBA", ki združuje pevce iz Toronta in Hamiltona, bo v nedeljo, 4. maja 1969, ob 5h popoldne podal v Slovenskem domu na 864 Pape Ave., Toronto, Ont., koncert s sledečim sporedom:

Mešani zbor:	ZDRAVICA	S. Premrl
	ENO SAMO TIHO ROZO	I. Ocvirk
Moški zbor:	JURJEVA	I. Hafner
	TAM, KJER PISANA SO POLJA	D. Bučar
Zenski zbor:	VRNI SE, SINKO	B. Kovačič
	LIPA	D. Jenko
	SVARJENJE	V. Vodopivec
Mešani zbor:	TAM V POLJU	S. Mihelič
	MAJSKA NOČ	M. Tomec
Moški zbor:	TIHA LUNA	D. Jenko
	NE POŽENI NAGELJ RDEČI	V. Mihelič
	ŽABE	V. Vodopivec
Mešani zbor:	KADAR MLADO LETO	I. Laharnar
	ČEZ ZLATO POGORJE	P. Jereb
	IZGUBLJENI CVET	V. Vodopivec

Zborovodja: IGNAČIJ KRIZMAN

Opomin škofa Adrijana

Kaj pa je največji in najbolj zaželen cilj komunističnega programa. Uničiti zvezo med Vatikano in Katoliško Cerkvijo. Ali imajo komunisti pri tem kaj uspeha? Dobro vemo, da imajo v Cerkvi sami razne organizacije, ki ga prav nič ne skrivajo: izvesti odpad od Rima. Katoliške ustanove, ki narekujejo politiko, imajo 90% katoliških publikacij, so javno izjavile, da težijo za tem, da uničijo avtoriteto papeža in katoliške hierarhije. Isti cilj zasleduje "Narodno združenje laikov" (National Association of Laymen — NAL); druga združenja zahtevajo več oblasti, več svobode za duhovnike in laike; nova teologija, nova morala, in celo nova Cerkev, to so gesla, ki zahtevajo: proč od oblasti Vatikana. Vsak posameznik in organizacija, ki javno zanika avtoriteto papeža in škofov, ali ki uči nauk, ki je nasproten nauku cerkvenega učiteljstva, uči krivoverstvo in pomaga uničevati pravo vero.

Papež je že dalj kot eno leto v vsakem nagovoru — včasih celo s tresočim glasom — rotil in zavračal nepokorne in neposlušne škofove in duhovnike. Pred vsem je obsojal molk tistih, ki so po svoji službeni dolžnosti ali po naši Hranilnici in Posojilnici. To so ustanove, ki pomagajo ljudem do lažjega in boljše življenja. Po tej poti pride človek do samozvesti in se zave svojega človeškega dostojanstva. Hranilnice in Posojilnice, tako pravi članek, so last članov, so vzor ekonomske demokracije, so ustanove malega človeka, ustanove samopomoči, kjer ni izžemljanja, niti ne pritiska velikega kapitala.

Dalje prinaša list kratko finančno poročilo za pol leta od 1. oktobra do 31. marca. V tem času so člani naložili na hranilne račune blizu dva milijona dolarjev; izposodili so si \$360.000; osebni čekovi je bilo zamenjanih za 1,5 milijona dolarjev; dolgov tem primeru sile pekla, sile slabe, in obresti je bilo odplačanih za 5%, kar dokazuje naravno ški katoličani z božjo pomočjo do 10%, kar dokazuje naravno dovolj močni, dovolj hrabri in rast zavoda. Tretji članek, ki je velike komunistično nevarnost in da važnosti, je pa glede zavarova-

bodo grozno Hruščeva 'mi vas bomo pokopali' vrgli nazaj v njegova usta, da jo pogoltno. (Uvodnik iz katoliškega lista "The Wanderer", ki ga je v februarju letos napisal škof L. Adrian iz Nashville, Tenn.)

Zanimivo bi bilo v luči opomina, ki ga je poslal ameriškim katoličanom škof Adrijan, pregledati tudi razmere med Slovenci v zdomstvu. Dognali bi, da komunizem tudi med njimi dosega uspehe in — groza vseh groz! — često, prečesto s pomočjo tistih, ki so nekoč te Slovence učili cekveni nauk o komunizmu in jih navduševal za borbo proti njemu.

"Naša moč"

Za Belo nedeljo je izšla v Torontu "Naša moč", glasilo Hranilnice in Posojilnice slov. župnij. List izhaja periodično, po potrebi in sicer včasih samo za člane, ki jih je že precej čez dva tisoč, včasih pa za vse Slovence. Tudi ta zadnja številka je izšla za vse. Delili so jo mladi člani po vseh slovenskih mašah pri obeh župnijah.

Kratek uvodni članek govori o miru, ki ga v ljudeh in med njimi morejo ustvarjati denarne ustanove kot so "Credit Unions" ali po naše Hranilnice in Posojilnice. To so ustanove, ki pomagajo ljudem do lažjega in boljše življenja. Po tej poti pride človek do samozvesti in se zave svojega človeškega dostojanstva. Hranilnice in Posojilnice, tako pravi članek, so last članov, so vzor ekonomske demokracije, so ustanove malega človeka, ustanove samopomoči, kjer ni izžemljanja, niti ne pritiska velikega kapitala.

Dalje prinaša list kratko finančno poročilo za pol leta od 1. oktobra do 31. marca. V tem času so člani naložili na hranilne račune blizu dva milijona dolarjev; izposodili so si \$360.000; osebni čekovi je bilo zamenjanih za 1,5 milijona dolarjev; dolgov tem primeru sile pekla, sile slabe, in obresti je bilo odplačanih za 5%, kar dokazuje naravno ški katoličani z božjo pomočjo do 10%, kar dokazuje naravno dovolj močni, dovolj hrabri in rast zavoda. Tretji članek, ki je velike komunistično nevarnost in da važnosti, je pa glede zavarova-

nja vlog za primer naravne smrti v nezgodi (accident) ali stalne nesposobnosti zaradi nezgode. Pri primeru naravne smrti je član zavarovan dolar za dolar do \$2000, v primeru smrti v nezgodi pa dva dolarja za dolar. O tem zavarovanju je bilo na tem mestu že več in bolj podrobneje poročano. Važno je, da je denar vložen na hranilne vloge, preden član doseže 55 let starosti.

"Naša moč" brez dvoma služi gospodarski razgledanosti ne samo članov, ampak tudi ostalih Slovencev. Gospodarska razgledanost je pa velike važnosti, da človek zna prav obrniti težko prisluzeni denar.

Por.

Ni lahko, a se plača

Ni lahko opravičiti se in prositi oprostjenja, če si nekoga razžalil, obrekoval, izdal, pri drugih zasovražil, bodisi osebno ali v tisku. Pa se brez dvoma plača, ker je nagrada za opravičilo mirna vest. Ta pa zdravju duše in telesa bolj pomaga kot hišni zdravnik ali specialist in vsa moderna zdravila, ki jih za drag denar prodajajo farmacije. Tole misel sem neke bral in se mi je zdelo vredno, da je ponatisnem.

Romanje v Kvibek

V mesecu maju so trije prosti dnevi skupaj, tako zvani dolgi konec tedna, 17., 18. in 19. maja. Za te tri dni pripravlja g. Jože Časl CM, ki pastiruje pri Mariji Pomagaj, romanje Slovencev v Kvibek in tamkajšnje božje poti. Romanje bo z avtobusom, seveda pa lahko vsakdo potuje tudi z lastnim avtomobilom. Prvi dan se bodo romarji ustavili v Montrealu in bodo pomolili v svetišču sv. Jožefa. Nato bodo šli dalje na Marijino božjo pot Cap de la Madeleine; tretja zanimivost bo ogled mesta Kvebek in nazadnje St. Anne de Beapres. Vožnja z avtobusom bo stala \$20, v kar pa ni všteto stanovanje in hrana. Čas za premislek je do 10. maja. Do tega dne bo vsakdo dobil povrnjen denar, če bi se premislil. Vsakdo se lahko prijavi v obeh slovenskih župnijah: 611 Manning Ave., Toronto 4, Ont., in 739 Browns Line, Toronto 14, Ont.

Tradicionalno romanje na grobove kanadskih mučencev

Vseslovensko romanje iz Ontarija pa bo zopet na grobove kanadskih mučencev v Midland. Letos sta romanje zopet prevzele v svojo režijo obe slovenski župniji v Torontu. To romanje so pred mnogimi leti — že leta 1949 — začeli ostanki tistih, ki so bili namenjeni za pokol, kot bratje, ki so končali v Kočevju, Teharjih in na drugih moriščih v Sloveniji leta 1945. Letos bo romanje drugo nedeljo v septembru, kakor sta določila oba slovenska župnika v Torontu. Bratje in sestre mučencev najlažje molijo na zemlji, kjer je tekla kri mučencev za iste božje ideale.

G. Jurij Eržen - 60-letnik

Dne 23. aprila je v Torontu praznoval 60-letnico svojega življenja tihi, skromni in zvesti prijatelj mnogih g. Jurij Eržen. Jubitelj je neumoren organist pri župniji Marije Pomagaj v Torontu. Še več, on si samo organist, je celo pesnik in skladatelj in velik ljubitelj slovenske besede. Malokdo ve, da g. Jurij kupi vsako slovensko knjigo in publikacijo, ki izide v emigraciji.

Življenjska pot g. jubilanta je bila dolga, zamotana in je peljala skozi mnogo dežel in težav.

Kot italijanski državljani je bil med drugo svetovno vojno v italijanski vojski, bil v angleškem ujetništvu, odklonil vrnitev v domovino s partizansko uniformo, odšel v Anglijo in od tam prišel v Kanado. Kljub vsem zapletenostim položajem, skozi katere se je prebijal, mu je vedno svetila luč iz dveh plamenov: slovenska zavednost in zvestoba katoliški veri. In v tem je še danes velik naš jubilat.

Zdravja in vztrajanja v tej zvestobi še mnogo let Vam želi tudi Kanadska Domovina.

Vatikansko bogastvo

Neodgovorni 'vsevedeži' mnogo govorijo o vatikanskem bogastvu. Eni predlagajo, da bi moral papež prodati Sikstinsko kapelo in denar darovati ubogim. Drugi bi radi ves denar in vse v Vatikanu nakopičene rezerve dali v mednarodni fond, iz katerega bi dajali v dobrodelne namene. Vsi taki in podobni predlogi gladko spregledajo, da je sveti Sedež že sam na sebi mednarodni fond, iz katerega stalno pritekajo sredstva za dobrodelne in verske svrhe.

Papežu očitajo, da živi v palači z 1100 sobami. Vendar je pa ta palača zbirka zastarelih poslopij, ki so bila zgrajena pred dolgim časom in danes ne odgovarjajo več sodobnim potrebam. Nekatere bodejo v oči moderne limuzine, s katerimi da se vozijo vatikanski monsignorji. Vendar pa je prostor, kjer te limuzine parkirajo, podoben prostoru, kjer prodajajo rabljene avtomobile. Tudi cerkev sv. Petra je nekatere rim na poti, češ da je znak cerkvene nečimurnosti. Pa je vendar že premajhna in kadar vre me dopušča, papež mašuje kar na prostem na trgu sv. Petra.

Glede vatikanskih financ pa pravi F. Robert A. Graham S.J., da je bil sv. Sedež v zadnjih 100 letih že večkrat blizu bankrota. Samo dosledno in najstrožje varčevanje je omogočilo, da je Vatikan mogel izpolnjevati svoje obveznosti po svetu. Vse papeške komisije trpijo zato, ker jim manjka ljudi, organizacije in denarja. Vse te komisije imajo na razpolago manj denarja, kot ga porabi samo ena ameriška univerza za en sam načrt znanstvenega raziskavanja, pravi dr. George Shuster. (Po Columbia.)

Tekme STZ

v namiznem tenisu

TORONTO, Ont. — STZ turnir v namiznem tenisu, kateri se je vršil meseca februarja, marca in aprila v Slov. domu, je sedaj zaključen.

Privabil je veliko igralcev, ki so si takorekoč v potu svojega obraza služili pokal. Dolgo časa je vodil inž. Seljak, nazadnje ga je pa v finalih premagal F. Arhar, ki je takrat zares odlično igral. Tone Ambrožič je bil zanesljivo drugi, sledili so Glac, Seljak in Potočnik.

Lep, velik pokal s tremi figurami gre torej zmagovalcu Franku Arharju.

P. G.

Nekaj za zgodovino

TORONTO, Ont. — Nastop v Slov. domu v nedeljo, 20. aprila, popoldne je bil nekaj nadvse posebnega. V dvorani se je kljub lepemu vremenu nabralo veliko ljudi, zlasti pa mladine, ki so nestrno pričakovali, napovedane telovadce svetovnega kalibra. Izgleda, da tudi od STZ niso bili gotovi, če zares pridejo, ker so tudi hodili gledat, kdo prihaja in še ima športno torbo.

Prireditev se je začela s kanadsko in slovensko himno, nakar je inž. Grmek v slovenščini in angleščini pozdravil navzoče

in goste in je nekatere tudi predstavil. Do takrat so bili tam trije kanadski Sokoli in Barry Brooker, kanadski olimpijec, ki ga je F. Grmek učil že od mladih let sem. Po uvodnem nagovoru je predstavil zmagovalca STZ smučarskih tekem A. Zamernika in mu izročil pokal. Za mladince je dobil pokal Marko Dolenc.

Akademijo so pričeli otroci s simbolično vajo "Oče, mati" po poznani koračnici r o d o ljubov med revolucijo, nakar sta hitro sledila preskok čez konja in nizka bradlja za naraščaj in mladce, kjer sta se Koželjeva fanta kar dobro postavila.

Orodju je sledila ljubka simbolična vaja mladenc, ki so to izvajale ob igranju in petju Očjakovih deklet, ena s kitaro, druga s harmoniko. Vaja je imela tudi težje gibe, kot stoje in kolesa, poleg ritmičnih in baletnih gibov. Temu so sledile razmigalne vaje. V tem je napovedovalec napovedal Natašo Slepico, takorekoč trenutno prvakinjo Jugoslavije, temnolaso skromno dekle iz Beograda. Začela je z vajo na gredi, medtem je vrsta 8 telovadcev izvajala vaje na bradlji. Njen trener prof. Bajin ji je vse skozi sledil in je pri odskoku, ki je bil vleknjena salta, sem in tja tudi pomagal. Na bradlji so delali za STZ F. Grmek, I. Celar in L. Dolenc, potem 3 Sokoli, Blaško Gabrič in Bary Brooker. Najlepše izvedbe so imeli še vedno F. Grmek ter Brooker in Gabrič; bilo je nekaj salt, točev in obratov. Vaja Brookerja na krogih, ki je sledila, je bila odlična, polna točev in razpov, končal je pa z visoko raznožko, ker ni imel dobrega prijema, ker sicer ima dvojno salto. Sledila je talna vaja Nataše ob spremljavi godbe, ki jo je res elegantno izvedla.

Dvovišinska bradlja je bila neka posebnega. Nastopile so STZ mladence, Veronika Dolenc, Kati Žukovec, Silva Golobič, Karol Seljak in Helena Jerina. Helena ima težko vajo po vsakem standardu AAU, a ji še vedno včasih pomaga trener F. Grmek. Nataša je izvajala na bradlji vrstolomne gibe z izredno eleganco in končala s krasnim plovnim skokom, tudi njej je trener včasih pomagal. Pri odhodu od bradlje sta ji Berni in Helen Z. prinesli šopek vrtnic in darilo društva STZ, kajti še nikdar ni bilo v Slov. domu prvaka Jugoslavije v telovadbi. Pozanimal sem se in izvedel, da se je Nataša sedaj poročila s prof. Bajinom, ki je emigriral v Kanado. Ona misli še dokončati diplomu v telesni vzgoji doma, nakar verjetno ostane v Kanadi, trenutno še vedno prvakinja Jugoslavije in na približno 6. mestu v Evropi.

Akademija se je zaključila z vajami na drogu, kjer so se zlasti izkazali Brooker, Gabric pa Celar ter Grmek, ki sta kljub svojim letom še vedno dobra in se ima naša mladina še zmeraj kaj naučiti. Brooker je izvajal zadnjo svojo olimpijsko vajo perfektno in končal z lepim plovnim skokom čez drog.

STZ je nudila to popoldne res izredno telovadno predstavo in gledalci so zares uživali telovadbo.

Gledalec

Salinas nasledil v Boliviji v nesreči umrlega Barrientosa

LA PAZ, Bol. — Predsednik Bolivije Rene Barrientos se je smrtno ponesrečil s tremi pomočniki v helikopterju preteklo nedeljo. Po ustavi ga je nasledil podpredsednik Luis Adolfo Siles-Salinas. Vodniki oboroženih sil so njegov prevzem priznali in vse je poteklo v miru in redu.

TONY KRISTAVNIK
PAINTING AND DECORATING
Telephone: 946-8436

Novi predsednik je preko radia objavil, da bo nadaljeval politiko svojega prednika. Barrientos je prevzel oblast v Boliviji z vojaško silo, pa bil nato leta 1966 redno izvoljen z 62% glasov. Njegov rok bi potekel leta 1970. Ne mogel bi več kandidirati.

Predsednik Barrientos je uspešno vodil boj s komunističnimi gverilci, ki jih je v Andskih gorah skušal organizirati znani Castrov sodelavec Che Guevara. Ta sam je bil ujet in ubit, nakar je bilo gverilskega vojskovanja konec.

Tudi v Rimu se svet hitro vrti

RIM, It. — Končno se je tudi v Rimu zgodilo nekaj, česar tišosletna rimska zgodovina ne pozna. Na "dan miru" je manifestiralo za idejo miru 400 redovnic, redovnikov, semeniščnikov in duhovnikov. Hodili so po mestu v povorki, dolgi okoli pol drugega milja, imeli s seboj električni klavir in nekaj kitar, ter vso pot prepevali pesmi v slavo miru. Cilj njihovega obhoda je bila znana papeška Gregorijanska univerza.

Manifestantje so se ustavili pred glavno dvorano in tudi tam prepevali. Seveda ni manjkalo plakatov, tudi za govornike ni bila zadrega. Gregorijanska univerza se je pa kar zbudila iz spanja, saj na tako živahnost ni ne navajena in ne pripravljena. Vse je potekalo v lepem redu, disciplina je bila vzorna. Le radoovednost ni prišla na svoj račun. Ostalo je le pri uganjanju, kje se je ideja sama rodila in kdo je pripravil manifestacijo.

Van Thieu se vsestransko pripravlja na volitve

SAIGON, J. Viet. — Politična javnost skrbno sledi potezam predsednika republike Van Thieuja. Je prišla namreč do sklepa, da je vsak njegov korak v zvezi s pripravi na volitve. Zato časopisje registrira vse njegove nakane, dobre in slabe, svetle in temne, jasne in zameglene.

Pri tem je prišlo na dan, da Van Thieu nima ravno najbolj prijateljskih zvez s saigonsko domačo inteligenco. Ne napada je doma v Saigonu, zato jo pa rad vzame na piko, kadar je na agitacijskih shodih na deželi. Ko je zadnjič dal zapreti okoli 30 izobražencev, med njimi tudi založnika nekega domačega, v angleščini tiskanega časopisa, je takoj na shodu na deželi opozorjal kmete in delavce, da mu ne kaže drugega, kot da gleda takim inteligentom na prste.

Dognal je namreč, da se za njihovimi besedami in deli skrivajo ne samo simpatije do komunistov, ampak tudi podtalne zveze, ki ne morejo voditi nikamor drugam kot v komunistično stranko. Kaj takega pa Van Thieu ne bo trpel, zato bo zapril vsakogar, ki se bo pajdail s "tovariši".

Uvoz čevljev iz Evrope iz leta v leto večji

NEW YORK, N.Y. — Uvoz usnjenih in vinilnih čevljev iz Evrope v Združene države je od leta 1955 do leta 1967 porastel od 7.300.000 parov na kar 129.000.000 parov. Trdijo, da bo do leta 1975 dosegel že 468.000.000 parov, med tem ko bo domača proizvodnja od sedanjih 600.000.000 parov padla na okoli 519.000.000. Evropski čevlji se uveljavljajo zaradi svoje kvalitete v izdelavi in v obliki. Vsi boljši čevlji v Evropi so še vedno ročno izdelani, med tem ko je v Ameriki tak izdelava nemogoča, ker je predraga. Dobri ameriški čevlji strojne izdelave uspešno tekmujejo z evropskimi čevlji te vrste

in z ročnimi izdelki srednje cene. V pogledu oblike prevladuje Evropa, Amerika se ravna po njej, kot se ravna po njej tudi v večini drugih modnih izdelkov.

Letos prevladujejo čevlji s širokim, odrezanim prednjim delom. To velja za moške in ženske. Kar ni ogletega, je široko okroglo, med tem ko konicastih čevljev ni več na trgu. Tudi prav visoke, šilaste pete ženskih čevljev so stvar preteklosti. Peta je močnejša in širša, pa naj bo tudi visoka. Pri ženskih čevljih prevladujejo žive barve, često v dveh tonih.

Race v državi New York

ALBANY, N.Y. — V državi New York zrede povprečno sedemkrat več rac kot v katerikoli drugi državi Unije.

CLEVELAND, O.

Ženske dobijo delo

Iščemo pomočnico izkušeno v hišnem delu za 2 cela dneva ali 3 krajše dni, v Beachwoodu. Dobri pogoji. Kličite 382-4784. (84)

Moški dobijo delo

Delavce za livarno Plača od ure, dnevno ali nočno delo. Na 865 E. 67 St., vprašajte za Mr. Allen ali kličite 361-6678. (87)

Male Help Wanted

CLERK Feed and seed store. Steady. Across West Side Market.

HERMAN-McLEAN CO.
2520 Market Ave. (85)

MALI OGLASI

V najem 3-sobno reopremljeno stanovanje, kopalnica, furnez. Vse prebarvano. Vprašajte za ključ na 1193 E. 60 St. ali kličite HI 2-2009 po 7. uri zvečer. (86)

Apartment Naprodaj E. 156 St. blizu bulevarda, šest stanovanj, dve trgovini, vse v dobrem stanju. Lahki pogoji. Lastnik vzame prvo vknjizbo iskrenemu kupcu.

STREKAL REALTY
481-1100 692-1020 (85)

V najem Oddamo 5 sob in garažo v najem na 915 E. 67 St. Kličite 391-6655. —(86)

V najem Odda se 3 čiste sobe za eno žensko. Vprašajte na 1176 E. 61 St., zgoraj, soba št. 3 ali kličite 475-2644. (MWFX)

POZOR Kadar nameravate kupiti ali prodati vašo hišo, lot, prazno zemljo ali farmo, kličite nas. Točna postrežba

JOHN KNIFIC REALTY
481-9980 820 E. 185 St. (Tues.x)

Naprodaj Colonial hiša, 3 spalnice, aluminijaste obloga, dvojna garaža, na Pawnee Ave. \$24.900. Bungalow, 4 spalnice, pri E. 200 St. \$23.500. Trisobni starejši dom — \$19.500. Dvodružinska hiša, aluminijasta obloga, dvojna garaža, 3 spalnice spodaj, 2 spalnice zgoraj, pri E. 222 St. \$28.000.

POTREBUJEMO HIŠE za prodajo KINKOPF REALTY 531-6346 (88)

POSLUŠAJTE SLOVENSKE PLOŠČE

VSAKO SOBOTO OB 2 POPOLDNE NA CHIN-FM 101, TORONTO. ODDAJO "ZELELI STE-POSUŠAJTE" VAM PRINAŠA CENTRAL NEWS, NAJVEČJI DISTRIBUTOR ZA PLOŠČE, KNJIGE IN CASOPISE V KANADI. Za informacije pišite na

CENTRAL NEWS & VARIETY
256 Augusta Avenue
Toronto 2B, Canada Telefon: 924-5370

KAREL MAUSER:

ROTIJA

Na Češnjici so se ustavili. Anžic je imel sani že pripravljene in konj je bil že okomatan. Niso se dolgo mudili. Se nekaj novih pogrebcev se je nabralo in žalostni sprevod je krenil proti Selcam. Zdaj pa zdaj je bilo slišati Rotijin in Maričkin jok ali polglasno šepetanje pogrebcev, ki so menci z rokami, zakaj mraz je bil strupen.

Jaskova Mica je vedela o Marjeti največ povedati. Čeprav se ji je včasih zamalo zdelo, ko jo je devala nazaj, vendarle je zdaj vedela samo dobre stvari.

"Dobra je bila, dobra, čeprav je bila včasih pristujena kakor nadležna muha. Srca pa ni imela napak. Le Jernej bi nemara Rotijo vzel, ko bi Marjete ne bilo. Pa kakor je videti, se je vse prav uredilo."

Sprevod se je ustavil pri Stefanovem znamenju. Razvezali so vrvi in čakali na gospoda in nosila. Nosilci so stopili naprej. Tine, Lukec, Grohar in Tinetovec. Pri cerkvi je zazvonilo.

CHICAGO, ILL.

Male & FEMALE HELP

BEAUTICIAN — Male or female. Ext. shop, good working conditions. North side. Salary and commission. Call AV 6-9193 Tues. thru Sat. (85)

HOUSEHOLD HELP

CHILD CARE — Lite housekeeping for 2 children. Live in. Pregnant girl welcome. \$30 per week. 338-3756 (84)

CHILD CARE and Gen. hskpg., in motherless home. 1 boy age 5 — 5 to 5 1/2 days a week. Salary \$40-45. Own rm. TV. Must be 40 yrs. old or over. Vic. 111th. & Kedzie. Ph. 445-9040 or 378-6351 (85)

CHILD CARE — Vicinity Belmont & Broadway. 5 days — 2 PM to Midnight. \$30 wk. Care of 3 small girls. Ph. 248-1498 (84)

HOUSEKEEPER p. Exp. mature woman to live in. Gd. home, own rm. TV. bath tel., many advantages. Outside help employed for heavy work. 2 adults, 4 children. Foreign welcome. Sal. open. Must have current refs. For interview call 489-0800 (85)

COMPANION to convalescent lady — Live in. N-W side. Good transp. Cook for 2 adults. 5 or 6 days wk. Ph. 724-6021 (85)

EXPERIENCED YOUNG WOMAN WHO LOVES CHILDREN to live in with happy family. Own rm., bath, TV. Salary open, depending on experience. 234-0432 (85)

HOUSEKEEPER — Widow or mat. single woman, pleasant and capable, to care for home and 4 sch.-age children. Room and board — Salary open. Refs. req. Ph. 342-0718. (85)

BUSINESS OPPORTUNITY

BY OWNER INCOME PROPERTY 2 story cor. brk. 1-6, 1-5 and 1-4 — =+ PIZZARIA w/2 rm. in rr. Upstairs 2 doctors offices. Good N-West Loc. Ph. BE 5-8788. (85)

WISCONSIN, HARSHAW, Beer Tavern. 5 rm. home att. 2 acres, yr. round bus., center of resorts Minn. & Rhinelander. Possession by July 1st. \$17,900. By Owner. (312)-385-1297 after 6 p.m. (84)

Gospod župnik so blagoslovili krsto in nosilci so jo zadeli na rame. Sprevod je krenil v cerkev, kjer je bila maša in po maši so spustili Marjeto v izkopen grob. Tedaj je Jernej na glas zajokal. Najbolj je bilo slišati Rotijo. Vse stare rane so zakrivatele, vsi spomini so vstali in Rotija jih je s solzami vred vrgla med prst, ki je bobnela v grob.

Ceden kos starega življenja je padel od nje in zdelo se ji je, da ji je lažje in da ji je Tine še bližje, kakor ji je bil. Videla ga je skozi solze, kako je s sklenjenimi rokami stal ob zasutem grobu in bilo ji je lahko ob misli, da ima vendarle še koga, na katerega se lahko nasloni. In doma ima Jurčka, ki je njen in Tinetovec.

"Vse se je prav uredilo. Jernej je srečen in jaz sem srečna. Otrok je našel očeta", so se ji utrinjale misli, ki so ji počasi osušile solze.

Na pokopališču je vstala nova gomila, ob njej umazan sneg, Jernej pa je peljal nosilce in nekaj bližnjih sosedov k Stefanu v gostilno. Prav je, da se žalost malo poplakne.

Pogovor se je dolgo sukal okoli mrtve. Skovinc ji je pel hvalo, da so se Jerneju kar naprej vsipale solze. Nazadnje se je oglašil Grohar, pameten in preudaren človek.

"Takole je, vsakega bomo nekoč peljali. Drug drugega. Vsaka ura se izteče in človek tudi ni za večno. Mrtva naj v miru počiva, mi, ki smo še živi, pa ga kozarec zvrnimo."

Groharju so vsi pritrdili. Vino je počasi pregnalo grenke misli in Jerneju se je razvezal jezik.

"Božja volja je bila, da je umrla. Zato pa živimo, da lahko umrjemo. Dobrega je veliko naredila reva. Hudega nalašč pa ne. Kar je zagrešila, tega se je pokesala. Meni je naročila, naj prosim za odpustanje vse, ki jim je storila kakšna krivico."

Z očmi je ošinil Rotijo, ki ga je zvesto poslušala. Zardela je in sklonila glavo. Pogovora kar ni zmanjkalo in vendar se je bilo treba pripraviti za odhod.

Tako je zginila s Prtovčeva Marjeta, ki so jo vsi imeli za Skovincevo. Na Selškem pokopališču je našla svoj zadnji kot.

Skovinc je začel iskati novo dekle.

Dober teden po pogrebu se je Jernej oglašil v Tinetovi bajti. Žalost mu je malo prešla, skrb

za družino in domačijo prežene grenke misli. Mrtvih ne zbudi nobena sila, živeti je pa treba.

Rotija in Tine sta se zelo začudila, kaj ga je prineslo. Jernej je vzel listino iz suknje in odšel na javorjevo mizo tri jurje.

"Tako, kakor mi je naročila, ko me je klicala k sebi. Prosila me je, da ji odpustiš, kar ti je hudega storila in naj vama odštejem denar, ki ga zapušča Jurčku. Lahko si kupita, kar hočeta, da bo le pri hiši ostalo in da bo Jurčku v korist. Da bo volja rajnice izpolnjena."

Rotija se je zagnala v jok, toda Tine jo je toliko časa pogovarjal, da se je le unesla. Potlej je Rotija Jerneju postregla, kakor je le mogla.

"Nemara bomo kar hkrati kupovali", se je Jernej pošalil. Tine se je nasmehnil.

"Stari v grob, mladi pa na svet. Tako je prav."

Zdrava kri se ne izrodi, pa naj bo zima še tako dolga. Prtovški kmetje pregledujejo pratiko, opazujejo vreme in ugibljejo, kako bo z ozimino, če sneg ne bo ob pravem času odlezel. Da Marjete ni več na Prtovču, še skoraj k mari nimajo več. Skovinc je zdaj še brez dekle, ker jo pozimi ne potrebujejo. Na pomlad bo pa dobil Beštovo Polono iz Podlonka. Sta že domenjena. Življenje na kmetih ne pozna velikih prepadov, skrb za domačijo je prva in poglavitna. Vse drugo hribovski človek zlahka preživi. Zna stradati, če je treba, zna molčati, če tako boljše kaže in tudi čez mero gre včasih, če ga vino razguncja. Kdo bi mu zameral? Zemlja, v katero je zakopan, ga vselej ob pravem času opomni, da se strezni in zagrabi za vajeti, če so mu po nerodnosti ušle.

Tine čuti, da je v njem več kmeta kakor tesarja. Do tega spoznanja je prišel ob Rotiji, ki s čudovito potrpežljivostjo prenaša križe in nadloge, ki jih ima tudi preprosto življenje v hribovih. Tesarjenja sicer ne misli docela opustiti, toda zdaj je treba zemljo urediti.

Kmalu bodo pri bajti štirje. Bog ve, če jih z leti ne bo še več. Otroci brez mleka ne morejo biti. Tine misli na kravo. Rotiji je Tinetova misel všeč. Kmetija — pa brez krave. Seno je doma, kakšno luknjo pa Tine lahko sam naredi, da bo hlevu podobna.

Tinetu ni več dolgčas. Lotil se je dela, kar mu je Tinetovec povedal, da Anžic s Češnjice prodaja kravo, ki je prav dobra mlekarica. S krmo je na tesnem, pa bi jo rad dal od hiše.

Na Svečnico je odšel Tine na Češnjico, Tinetovec pa z njim za mešetarja. Koj so udarili. Tine je kravo zaaral, zakaj hlev še ni bil gotov. Pogodbo so zalili, kakor se spodobi in nazaj grede je šel Tinetu jezik kakor pravemu kmetu.

"Tako ti povem. Tine, Boga zahvali, da ti je dal tako ženo. Brez nje bi bil revež in nemara spet kje v luknji. Rotija ti več odtelja kakor vsa tvoja pridnost."

Tine je bil od srca vesel, da Tinetovec hvali Rotijo. Marsikdo mu jo zavida. Nič čuda. Tako pridne ženske ni na Prtovču. Vsako stvar stokrat obrne, preden jo da iz roke. Ne more reči, da bi bila skopa. Bog ne zadene, toda niti vinarja ne zapravi po nepotrebnem.

Tine je hlev dokončal. Postavil ga je skonc bajte iz tramov in Rotiji je bil bolj všeč kakor zidan.

"Pa še toplejši bo", se je navduševal zanj še Tine, čeprav bi raje videl, da bi bil zidan.

K Tinetovi bajti je zdaj prišla še krava. Veiko se je poznalo. Saj pri Skovincu mleko ni bilo drago, pa vendarle se je poznalo ob mesecu. Zdaj bo mleko pri hiši in ne bo treba hraniti z njim. Jurček ga bo pil po mili volji. Rotiji se bo pa tudi prileglo. Reva ga je zelo potrebna. Iz dneva v dan je bolj nerodna in sama sebi v napotje.

Ta in ona jed se ji spet upira.

Hvala Bogu, da gre zima h koncu. Sneg se močno juži in z vsakim dnevom ga je manj. Pod kapom in okrog hiše ga je Tine razmetel in je brž izginil. Jurček lahko že hodi po suhem.

Na Prtovč se naseljuje pomlad. Ljudje jo čutijo in polni so skritih sil, ki bi že rade na dan. Tineta noga ne boli več, smili se mu je Rotija, ki sicer nič ne potoži, a vendarle je videti, da težko dela. Sicer ji Tine vsako delo vzame iz rok, toda h kuhi in molži se pa le ne zna pripraviti.

Zelenje se prebujajo, iz njiv se kadi. Ozimina ni poginila, kaže, da bo le pognala. Tine je obhodil ves svoj grunt in dobre volje je. Zdaj bi v Jelovci lahko kopali zlato, pa bi se ne splasil in ne odšel od zemlje. Tinetovec mu je že obljubil, da mu bo vse zoral in zavoljo tega je brez skrbi. Krompir bo moral kmalu v zemljo. Odpočita prst se že ponuja.

Tine se samemu sebi čudi. Da bo kdaj kmet, mu še na misel ni hodilo. Čudno, da se more clovek tako navezati na zemljo.

Bolj ti je pri srcu kakor kdo iz družine.

Iz zemlje diši kakor cgenj na velikonočno soboto, ko ga gospod blagoslove. Tine čuti, da je nekam matast, na pol pijan. Korak mu kar zanaša po ozarah.

Ko se vrača Tine nazaj proti domu, se za čas ustavi in z očmi objame svojo bajto. Vsa bela se ozira po skopneli zemlji in videti je kakor bel cvet, ki se poganja v modrino. Nebo je kakor moder list, ki se sklanja nad cvet.

Na pragu stoji Rotija. Jurček

teče za mačko, ki švigne po lestvi, dokler ne obsedi na zadnjem klinu s podvihnjnim repom in mežika v sonce.

Tine zakorači proti bajti in otrok mu teče naproti. Prime ga za roko in oba zdaj stopata proti Rotiji, ki je videti v srcu kakor močan steber, ki je močno ukopan v prag.

Pomladno sonce gre čez Prtovč in greje bajto in tri srečne ljudi, ki čakajo na četrtega najmanjšega. Tudi zanj bo žlica in kruh in Rotijina ljubezen.

KONEC

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLISKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA PODPORNIA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino;
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podpora
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolico izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME
NASLOV
MESTO
DRŽAVA CODE

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

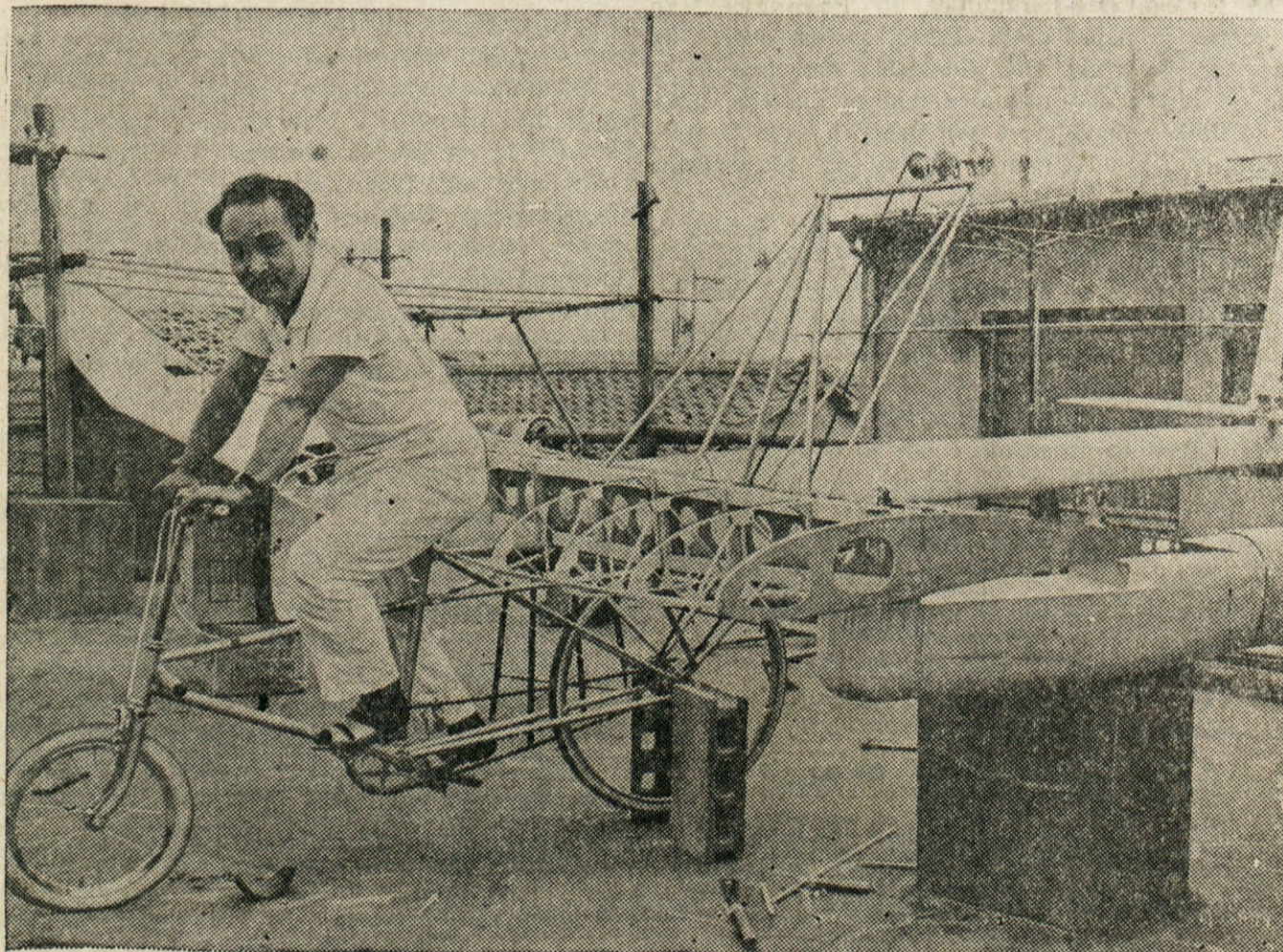
Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

ZOPET BO NASTOPILA — Betty Grable, ki je nekdaj imela svoje nožice zavarovane za milijon dolarjev, bo nastopila v glasbeni igri, ki jo pripravlja neko gledališče na zahodni strani Londona na Angleškem.

BO ZADOSTOVALO? — Eiji Nakamura, 50 let stari japonski odvetnik, kaže letalo, ki ga upa pognati v zrak na nožni pogon z nekakim biciklom. Trdi, da bo skoro gotovo za preskus.